

Østeuropas vannforurensninger

Polen er et av Europas mest forurensede land. Luft og jord er ille, men vannets tilstand sjokkerer mest. Bare en prosent av vannressursene har drikkevannskvalitet og bare 19 prosent kan nyttes til badevann. Tilstanden er symptomatisk for mange andre land i Øst-Europa selv om forholdene der nok er noe mindre groteske. Øst-Tyskland og Tsjekkoslovakia har enorme problemer med vannforurensning, Ungarn er ille ute og Bulgaria og Romania har trolig også store problemer med vannets kvalitet. Felles for alle disse landene med mulig unntak av Øst-Tyskland, er at de ikke vil kunne hanskkes med problemene selv på den tid som står til rådighet for å kunne restaurere vannressursene i ønskelig grad. «Point of no return» er nådd for lenge siden for mange ressursers vedkommende, men for andre ikke. Det er derfor nødvendig med rask innsats for å redde det som reddes kan.

Hva kan de gjøre selv, og hva må de ha hjelp til? Spør man Polen, er svaret: «Vi trenger bare penger». De har omfattende kompetanse og menneskelige ressurser til både forskningsinnsats og tiltak i marken, og mangler midler. De trenger altså ikke kompetanse utenfra fordi de har den selv. Et interessant spørsmål blir da om ikke vannfaglig kompetanse utenfra, f.eks. fra de nordiske land, likevel blir aktuell fordi den kan settes inn i prosjekter som begrunnes med å redde Østersjøen til beste for oss selv. De øvrige landene utenom Sovjetunionen og Øst-Tyskland drenerer bare sydover og kan ikke like lett assisteres med denne begrunnelsen.

Selv om det er mindre aktuelt å «gi penger», er det aktuelt å investere i foretak av alle slag, som egne etableringer eller «joint ventures». Polen har jo billig arbeidskraft og kommer til å ha det en tid, og mye kompetanse. Vil det ikke være fristende for enkelte nordiske grupperinger å etablere seg der.

Det haster med restaureringsarbeidet for Polens vannressurser. Norsk vannfaglig miljø har store utfordringer der. Selv om det er minst like viktig å forebygge videre forurensning som å reparere skader, ligger dette hovedsakelig på det politiske plan. Riktignok har vi betydelige problemer på vannsektoren i Norge. Men i Polen er de av en annen størrelsesorden. La oss gjøre noe der det er mulig på kort sikt. Det viktigste nå er å komme igang. Det haster i Polen.

NORSK VANNFORENING